

Dossier C van CDA

Onze inspiratiebron houdt het CDA vitaal

Moet het CDA zich in deze turbulente tijd terughoudender opstellen als het gaat om de christelijke achtergrond van onze partij? Of vraagt de huidige samenleving juist een expliciete profilering vanuit het christen-democratisch en christelijk-sociaal gedachtegoed? Het antwoord op die vraag wordt niet zo zeer bepaald door de partijtop, maar meer door de wijze waarop honderden gemeente- en provinciebestuurders aan de basis bewust durven te kiezen en stelling te nemen.

door Herman Kaiser

Drs. H.J. Kaiser is burgemeester van Doetinchem en voorzitter CDA-Gelderland.

Het CDA maakt een moeilijke periode door. Het jaar 2010 is voor onze partij een ware beproeving geweest. Niet alleen heeft de partij een groot deel van de electorale aanhang verloren, er is ook binnen de partij sprake van spanningen en verdeelde opvattingen. Zeker ook als het gaat om de herkenbaarheid vanuit de christelijke traditie en oorsprong. Daar staat tegenover dat de partij tijdens het formatiecongres op 2 oktober in Arnhem heeft bewezen een springlevende beweging te zijn. Wij zijn een door en door democratische organisatie die nog steeds tot in de haarvaten met de samenleving verbonden is. Geen enkele andere politieke organisatie doet ons dat na in Nederland. Daar mogen wij best trots op zijn.

Identiteit

'De letters CDA zijn niet los verkrijgbaar' wordt wel eens gezegd. Die drie letters staan juist door hun combinatie voor onze identiteit. Ons *Program van Uitgangspunten* is daar heel helder over. De oprichters van het CDA hebben duidelijk gekozen voor een partij die haar inspiratie vindt in het evangelie en die vanuit de christen-democratische en christelijk-sociale traditie een open appèl doet aan alle mensen die de gerechtigheid willen dienen. Het CDA is in strikte zin dan ook geen christelijke partij. Wij bedrijven geen politiek om te getuigen, maar om politieke veranderingen te sturen in de richting van onze doelstellingen. Daarbij willen wij steeds herkenbaar zijn vanuit onze inspiratiebron.

Kleine 'C'?

In de afgelopen maanden is hier en daar de discussie geopend of het niet tijd wordt om opnieuw te kijken naar de profilering van de C. De vraag is opgeworpen of het niet verstandig is om minder het accent te leggen op de christelijke bronnen en tradities, en meer te focussen op algemene waarden die beter zouden aansluiten bij het gesecculariseerde electoraat van de 21e eeuw. De eerste letter van het CDA zou dan met een kleine 'c' geschreven kunnen worden. Wellicht zelfs als aanduiding voor 'conservatief'.

Ik zou een dergelijke ontwikkeling zeer betreuren. Niemand kan in ernst volhouden dat het CDA in moeilijk vaarwater is terecht gekomen omdat er de laatste jaren een te sterke profilering van de christelijke achtergrond heeft plaats gevonden. Het omgekeerde is volgens mij eerder waar. De kiezers verwachten van het CDA dat het vanuit zijn traditie pal staat voor waarden als solidariteit, gespreide verantwoordelijkheid, rentmeesterschap en gerechtigheid. De onrust en de onzekerheid bij veel kiezers heeft er altijd toe geleid dat men het veilige midden ging op zoeken bij politici die staan voor deze waarden. Dat veilige midden wordt door velen niet meer als zodanig herkend. Dat heeft deels te maken met het feit dat de politici van dat veilige midden veel te schroomvallig zijn geweest om vanuit hun achtergrond expliciet kleur te bekennen. Veel kiezers die zijn uitgeweken naar de politieke flanken kunnen in potentie zeker weer terug komen naar de politiek van het midden en de politici die zij kunnen vertrouwen. Dat vertrouwen komt alleen maar terug als het CDA geloofwaardig blijft. In alle betekenissen van het woord.

Geïnspireerd leiderschap

Zeker ook op lokaal en provinciaal niveau is het van belang dat er een herkenbaar en geloofwaardig CDA actief mee bestuurt. Het CDA is een volkspartij in het midden. Wij zijn een verbindende schakel tussen de politiek en de

samenleving. Maar wij kunnen ook een stabiliserende factor zijn in de samenwerking tussen partijen. Juist nu is er draagvlak nodig voor moedige beslissingen. Een breed gevoel van onbehagen in de samenleving wordt niet weggenomen met een politiek van schreeuwen of wegduiken. De inwoners van onze gemeenten en provincies vragen om een geïnspireerd leiderschap. Zij verwachten van politici dat zij opkomen voor het algemeen belang (*bonum commune*), dat meer is dan de onverzadigbare optelsom van afzonderlijke belangen en individuele eisen.

C-profiel

In elke fractie zou de discussie moeten plaatsvinden over de positie van het CDA vanuit de C, ofwel de 'C'-profilering. Bij die profilering zijn er twee uitersten. Aan de ene kant van het spectrum staat de politicus die de Bijbelse boodschap letterlijk inzet om getuigenis af te leggen van zijn inspiratie. Dat kan zo expliciet gebeuren dat de profilering door middel van het woord een doel op zich wordt en dat het feitelijk politiek handelen nauwelijks van belang is. Aan de andere kant staat de politicus die het christelijk-sociaal gedachtegoed vertaalt naar effectief politiek handelen. Onder dit gedachtegoed wordt verstaan het geheel van christen-democratische opvattingen over het dienen van de publieke zaak, voortkomende uit de protestants-christelijke en katholieke sociale leer.

Het bespreken van het C-profiel zal in alle gevallen tot een intern debat leiden en mogelijk ook bepaalde spanningen bloot leggen. Dat is alleen maar prima. Die spanningen waren er onderhuids toch al. Het ontkennen van verschillen van mening kan leiden tot verlamming of tot het kleurloos worden van de fractie en de afzonderlijke leden. Het is ook niet nodig dat iedereen precies hetzelfde profiel moet hebben. Elk vogeltje zingt zoals het gebekt is. Maar je moet het wel van elkaar weten en je moet het van elkaar kunnen hebben. Samen bouw je als fractie een profiel op waar je samen achter kunt staan. De geloofwaardigheid van het CDA hangt af van de overtuigingskracht van het geheel en de afzonderlijke leden.

Kleur op de wangen

Het kiezen van een profiel is geen theoretische oefening in een politieke luchtledigheid. Meer dan ooit speelt de actualiteit een rol. Geen enkele CDA-fractie in het land kan het huidige dispuut binnen en buiten de partij ontlopen.

Gelet op mijn persoonlijke ervaringen van de afgelopen maanden zou ik de volgende aanbevelingen willen doen hoe het CDA vitaal kan blijven vanuit onze inspiratiebron. Het CDA blijft vitaal en krijgt opnieuw kleur op de wangen door:

- Kritisch en verdraagzaam te zijn.

Het was voor mij als politicologiestudent in het Nijmegen van de jaren zeventig een weldaad te ervaren dat je binnen onze partij in harmonie met anderen kon werken zonder dat kost wat kost de lieve vrede bewaard moest worden. In het CDA respecteerden wij elkaar, juist ook als wij met elkaar in debat durfden te gaan. Ik heb in het toenmalige Nijmegen geleerd wat de essentie is om christen-democraat te zijn. Die essentie heeft alles te maken met het geloof in de Blijde Boodschap, maar ook met de overtuiging dat zonder verdraagzaamheid elke politiek vroeg of laat in tirannie eindigt.

- Trouw te blijven.

De moeilijkste tijd binnen het CDA was ook voor mij persoonlijk de afgelopen twee maanden. Ik voelde mij heen en weer geslingerd tussen trouw zijn aan mijn principes als christen-democraat en trouw zijn aan de partij als organisatie. Velen hebben mij gevraagd waarom ik uiteindelijk heb voorgestemd op het Arnhemse congres. Inhoudelijk deel ik de opvatting van Ernst Hirsch Ballin, een christen-democraat pur sang. Een verwerping van het conceptregerakkoord zou evenwel de partij in een ongekende crisis hebben gestort. Als voorzitter van een grote provinciale afdeling wilde ik het signaal afgeven dat wij iedereen juist nu nodig hebben.

- Authentiek te blijven.

Wij zijn van oorsprong een christelijk geïnspireerde volkspartij in het midden van de samenleving. Of wij dat ook in de toekomst zullen blijven, hangt af van de eensgezindheid en positieve energie om onze idealen ook in een nieuwe tijd te kunnen vertalen naar de politieke en maatschappelijke realiteit. Wij zijn een springlevende partij. Het Arnhemse partijcongres heeft dat voor de ogen van heel Nederland aangetoond. De levendigheid van het CDA is authentiek. Zij komt van binnen uit. Het is nodig om die authenticiteit te onderhouden. Om een vitale partij te kunnen zijn, hebben wij persoonlijk en in gezamenlijkheid rust nodig door gebed en bezinning. Het is van belang dat elke CDA'er op elke positie durft te laten zien waar hij of zij voor staat. Juist als het moeilijk is. Wie tegen de storm in fietst krijgt vanzelf een gezonde blos op zijn wangen.

Mensen die open staan voor de Blijde Boodschap worden geraakt. Zij zijn ontvankelijk voor de Geest van Vrede en gerechtigheid. Zij kunnen met een frisse blos op de wangen de wereld vol hoop tegemoet treden. Wij zijn er om te dienen.

Reageren? hjk@kpnplanet.nl

'In elke fractie zou de discussie moeten plaatsvinden over de positie van het CDA vanuit de C'

Coverfoto herhalen. Bijschrift

Om een vitale partij te kunnen zijn, hebben wij persoonlijk en in gezamenlijkheid rust nodig door gebed en bezinning.

Foto bordje CDA bureau (via de post). bijschrift

De letters 'CDA' zijn niet los verkrijgbaar. Door hun combinatie staan ze voor onze identiteit.